

Amendement op het voorontwerp van bijzonder decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair centrum Antwerpen: toevoegen van een artikel 3 bis in het voorontwerp (wijzigen artikel 5 BD 1991)

Art. 3 bis Artikel 5 van hetzelfde bijzonder decreet, gewijzigd bij het bijzonder decreet van 13 juli 2012, wordt vervangen door wat volgt:

“ De rector en de vicerector worden voor een termijn van vier jaar benoemd door de zetelende raad van bestuur. Deze benoemingen gebeuren op voordracht van het daartoe overeenkomstig het tweede lid samengestelde kiescollege, dat beraadslaagt over de ingediende kandidaturen en dat bij geheime stemming een duo voordraagt van één kandidaat rector en één kandidaat vicerector die beiden het pluralistisch karakter van de instelling respecteren en waarbij rekening is gehouden met de voorschriften inzake evenredige vertegenwoordiging van de beide geslachten. ”

Dit kiescollege bestaat uit alle personeelsleden en studenten van de universiteit die voldoen aan bij reglement vastgelegde minimumcriteria wat betreft omvang van de aanstelling/benoeming of opgenomen studiepunten. Daarbij krijgen de geaggregeerde uitgebrachte stemmen van het zelfstandig academisch personeel de weging, 0,67, die van de studenten 0,16, die van het assisterend academisch personeel 0,085 en die van het administratief en technisch personeel 0,085.”

De leden van het onderwijzend personeel van groep 3 die opgenomen zijn in het integratiekader bedoeld in artikel V.209 van de codex hoger onderwijs, worden voor de toepassing van dit artikel ingedeeld in de categorie van het zelfstandig academisch personeel.

De leden van het onderwijzend personeel van groep 1 en 2 die opgenomen zijn in het integratiekader bedoeld in artikel V.209 van de codex hoger onderwijs, worden ingedeeld in de categorie van het assisterend academisch personeel.

De leden van het administratief en technisch personeel die opgenomen zijn in het integratiekader bedoeld in artikel V.209 van de codex hoger onderwijs, worden ingedeeld in de categorie van het administratief en technisch personeel.

De raad van bestuur legt de verkiezingsprocedure vast.

De kandidaten dienen minste hoogleraar te zijn aan de universiteit en mogen de leeftijdsgrens voor opruststelling niet bereiken tijdens de duur van hun mandaat.

Toelichting

De huidige procedure vereist dat voor de functies van rector en vicerector telkens twee kandidaten van verschillend geslacht allebei met twee derde meerderheid van het kiescollege worden voorgedragen aan de Raad van Bestuur, die dan de rector, respectievelijk vicerector aanduidt bij twee derde meerderheid, hierbij rekening houdend met het genderevenwicht.

Dit systeem is door de decreetgever ingevoerd om het genderevenwicht aan de top te garanderen. Bij de enige verkiezingen waar dit systeem is gehanteerd, bleek het systeem evenwel moeilijk werkbaar en stelden er zich drie problemen:

1. Het systeem kan leiden tot een impasse wanneer geen twee kandidaten van verschillend geslacht de vereiste twee derde meerderheid behalen bij het voordragend college. Dit is bij de verkiezingen in 2013 maar net vermeden door het herinrichten van een verkiezing (met name die voor vicerector), hoewel dit reglementair noch legaal voorzien was.

2. Het huidige systeem bemoeilijkt de vorming van een coherent team van rector-vicerector omwille van de onvoorspelbaarheid van de afloop van de dubbele dubbelverkiezing. De werkwijze biedt onvoldoende transparantie zowel aan de zijde van de kiezers als aan die van de kandidaten. De kiezer weet onvoldoende voor welk team het uiteindelijk kiest, noch welke functie de kandidaten uiteindelijk ambiëren, noch wat er gebeurt wanneer één van de leden van de (eventueel) vooraf gevormde teams het niet haalt.

3. De uiteindelijke kiesbasis voor de functies van rector en vicerector (i.e. de Raad van Bestuur) wordt sterk versmald na de dubbele voordracht van de kandidaten door de verenigde faculteitsraden. Dit wordt ervaren als een democratisch deficit. Sinds 2013 zijn de faculteitsraden daarenboven genderevenwichtig gemaakt, wat bijna overal heeft geleid tot kleinere en vaak veel kleinere faculteitsraden. Het voordragend kiescollege van de verenigde faculteitsraden is flink kleiner geworden in vergelijking met 2013, zodat het potentiële draagvlak voor de rector en vicerector kleiner is geworden.

Het voorliggende voorstel kiest voor een duo kandidaten, die hun gehechtheid aan het pluralistisch karakter van de instelling uitdrukkelijk bevestigen en intern genderevenwichtig is samengesteld. Het duo maakt zich aan de kiezer kenbaar met een duidelijke functie-aspiratie en een daarop afgestemd programma. De kandidaten dienen zich formeel als duo- als "koppel"-kandidaat stellen. Zij zullen ook als duo op de kiesbrief vermeld staan.

Hiermee wordt gewaakt over het streven naar een genderevenwicht aan de top, aan de behoefte aan een groter draagvlak voor die top binnen de instelling, aan de nood aan meer transparantie en aan de verzekering van het pluralistische karakter van de instelling.

Wat betreft het kiescollege, zullen alle personeelsleden en studenten die voldoen aan nader te bepalen minimale participatiecriteria (omvang aanstelling/benoeming of aantal opgenomen studiepunten) effectief kiesgerechtigd zijn. De Raad van Bestuur kan dus alleen de voordracht van het duo dat het haalt met een twee derde meerderheid bekrachtigen. Binnen het aldus sterk uitgebreide kiescollege worden de uitgebrachte stemmen gewogen volgens de verhoudingen die bij vorige verkiezingen golden bij de samenstelling van de faculteitsraden: minstens 2/3 voor het ZAP (67%), 16% voor de studenten, 8,5% voor het ATP en 8,5% voor het AAP.